

การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร

THE FACTOR ANALYSIS OF STUDENT LIVELIHOOD SKILLS OF STUDENTS STUDYING IN THE SECONDARY EDUCATION AREA IN BANGKOK

ผู้วิจัย

อสมมา คัมภีรานนท์¹Asama Campiranon¹Corresponding author, e-mail: asama@g.swu.ac.th

Received: May 01, 2019

Revised: May 18, 2020

Accepted: June 29, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิตและศึกษาระดับทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2562 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5,787 คน ตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 855 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มเลือกแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดทักษะการดำรงชีวิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 29 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน สนับสนุนว่า ทักษะการดำรงชีวิต มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร ด้านการจัดการอารมณ์ ด้านสังคม และด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง และองค์ประกอบทั้งหมด มีค่าความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 องค์ประกอบทั้งหมดนี้สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวัดทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนได้

2. การศึกษาระดับทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: ทักษะการดำรงชีวิต นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน

¹อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ABSTRACT

The purposes of this research were to analyze the factors of livelihood skills and levels of livelihood skills of students studying in the secondary education. The population were 5,787 students studying in the secondary education area in Bangkok in the academic year 2019. Using multistage random sampling method, samples were 855 students in grade 7-9 of Bangkok's Secondary Educational Service Area. The research instruments were 29 items of livelihood Skills test with .90 reliability coefficient (alpha). Statistics methods used were mean, Standard Deviation, Exploratory Factor Analysis (EFA), and Confirmatory Factor Analysis (CFA).

The results of the study were as follows:

1. Both EFA and CFA supported and confirmed that livelihood Skills consisted of the five structural factors: Critical thinking and creative thinking, relationship building and communication, emotional control, socializing, and self-help. These factors were suitable to the empirical data of high loading at the .05 statistic significant level and could be used as the instrument to measure the livelihood functioning factors.

2. The students' overall livelihood skills were considered a medium level.

Keywords: Livelihood skills, Junior high school students, Factor analysis of student's livelihood skills

บทนำ

ชีวิตในระหว่างวัยรุ่น จัดเป็นระยะที่สำคัญที่สุด เป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่าง เด็กกับผู้ใหญ่ ระยะนี้เป็นระยะ หัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ชีวิตในบั้นปลายจะราบรื่นหรือไม่ เพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการดำเนินชีวิตของระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ อยู่ไม่น้อย เพราะเหตุว่า เด็กวัยนี้ต้องประสบความยุ่งยาก มีปัญหาต่างๆ มาก และมีความลำบากในการปรับตัว จึงมีผู้กล่าวว่า เป็นวัย “วิกฤต” (สุชา จันทรโสม. 2540. P.135) ซึ่งพฤติกรรมของวัยรุ่นที่นำไปสู่วิกฤตของสังคม ได้แก่ การใช้ความรุนแรง การใช้สารเสพติด การฟุ้งเฟ้อ การพนัน การฆ่าตัวตาย และการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์การตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ในประเทศไทย ปี 2558 จากสถิติ ปรากฏว่า แนวโน้ม สัดส่วนการคลอดของวัยรุ่น จำแนกตามภูมิภาค ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547-2556 โดยเปรียบเทียบแนวโน้มของภูมิภาค ต่าง ๆ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ซึ่งสัดส่วนการ คลอดของแม่วัยรุ่นที่มี อายุ 10-19 ปี มีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นในหลายภูมิภาคในช่วงปี พ.ศ.2547-2555 และได้ เสนอยุทธศาสตร์ที่จะสามารถช่วยแก้ปัญหาการตั้งครรภ์

ของวัยรุ่นในด้านฝ่ายบริหารของโรงเรียน ควรรับผิดชอบ โดยการสอนทักษะการใช้ชีวิตในโรงเรียน เช่น การสื่อสาร การเจรจาต่อรอง และการเป็นผู้มีความรับผิดชอบและ อดทนต่อความสัมพันธ์ และควรให้บุคคลอื่นได้มีส่วนร่วม ในการรับผิดชอบด้วย อาทิ ครู ผู้ปกครองและชุมชน (องค์การยูนิเซฟประจำประเทศไทย. 2558. P.4-15) เพื่อ ลดและมีแนวทางป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นวิกฤติที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นต่อไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดใน มาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคน ไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ ในมาตรา 7 กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องมุ่ง ปลุกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความ

ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และ ความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงในหมวดการจัดการศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับ ซึ่งกล่าวไว้ในข้อ 5 คือ เรื่องความรู้และ ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมี ความสุขและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 6 - 7) ได้กำหนดสมรรถนะ สำคัญของผู้เรียนไว้ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการ สื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการ แก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี

ดังนั้น สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่พึงให้ ความสำคัญคือ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับทักษะการดำรงชีวิตในงานวิจัย ของเชื้ออารีย์ จานทอง (2555) เรื่องการพัฒนาแบบวัด ทักษะการดำรงชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย โดยทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย ทักษะ 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะด้านสังคม และทักษะด้านการจัดการ สร้างงานอาชีพ และสอดคล้องกับองค์ประกอบของทักษะ ชีวิตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการกับอารมณ์ และความเครียด การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และการ คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (องค์การแพลน อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) และ มูลนิธิ ไรท์ ทู เพลย์ ประเทศไทย, คู่มือทักษะชีวิต ,2560 , น.11) ซึ่งถ้านักเรียนขาดทักษะดังกล่าวจะส่งผลกระทบ

ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และส่งผลกระทบต่อ ครอบครัว สังคม และประเทศชาติต่อไป

ทักษะการดำรงชีวิต ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยังไม่ปรากฏผู้วิจัยในประเทศไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา นำร่อง (Pilot study) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ปลายเปิดถามเกี่ยวกับเรื่องความหมาย องค์ประกอบ และคุณลักษณะของนักเรียนที่มีทักษะการดำรงชีวิตกับ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนวระดับ มัธยมศึกษา ครูประจำชั้นในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 และตัวแทนนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 - 3 จำนวน 8 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 112 คน ผลการศึกษา ประมวลและสรุปได้ว่า ทักษะการดำรงชีวิต ของนักเรียนควรมีคุณลักษณะที่ประกอบไปด้วยการคิด อย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ไขปัญหา คิดสร้างสรรค์ การ ติดต่อสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น การมี มนุษยสัมพันธ์ ด้านการจัดการอารมณ์ เมื่อมีความเครียด การเข้าสังคม ควรรู้จักการสร้างและรักษาสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคลได้ และการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง ในเรื่องสุขอนามัย การใช้ย่ำทางการเงิน การกำหนด เป้าหมายในชีวิต รวมถึงการศึกษาต่อและการประกอบ อาชีพ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการวิเคราะห์องค์ประกอบ ทักษะการดำรงชีวิต และศึกษาระดับทักษะการดำรงชีวิต ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อช่วยให้นักเรียนมี ทักษะการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับวัยของตนเอง พร้อมทั้ง จะพัฒนาตนเองและสามารถพัฒนาประเทศชาติต่อไป

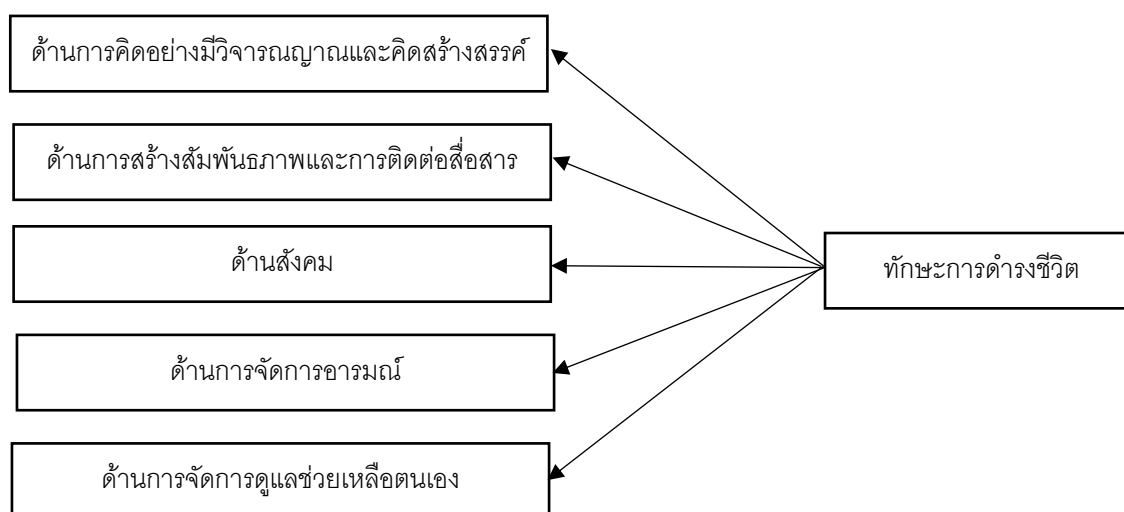
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิต ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาระดับทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นยังไม่ปรากฏ ผู้วิจัยในประเทศไทย ดังนั้น ผู้วิจัยศึกษาจากงานวิจัยของ เอื้ออารีย์ จานทอง (2555) เรื่องการพัฒนาแบบวัดทักษะการดำรงชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ประกอบกับข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น (Pilot study) ด้วยการใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended questionnaires) กับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือฝ่ายวิชาการ ครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 112 คน เมื่อได้ผลการสำรวจเบื้องต้น จึงนำข้อมูลดังกล่าวให้กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาองค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิตและนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิดต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงได้สร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร ด้านสังคม ด้านการจัดการอารมณ์ ด้านสังคม และด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยประชากรเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปีการศึกษา 2562 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน จำนวนนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ทั้งหมด 5,787 คน (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา, 2561: ออนไลน์) ตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 855 คน ตามเกณฑ์ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie & Morgan, 1970, p.607-610) ที่ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multistage Random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้ชีวิตประจำวัน อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างราบรื่นและมีความสุข ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาไตร่ตรองประมวลข้อมูล วิเคราะห์ เรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลโดยอาศัยประสบการณ์ของตนเอง เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจและปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ และสามารถคิดได้หลากหลายทิศทาง แปลกใหม่จากเดิม

2.2 ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการรับฟังบุคคลอื่นอย่างตั้งใจ ไม่ตัดสินผู้พูด พูดคุย สื่อสาร ด้วยท่าทีที่เหมาะสม สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลอื่นได้อย่างเป็นมิตร สามารถปฏิเสธและเจรจาต่อรองให้ผู้อื่นเห็นสอดคล้องกับความคิดของตน ก่อให้เกิดความพึงพอใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล นำไปสู่การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นและมีความสุข

2.3 ด้านการจัดการอารมณ์ หมายถึง

ความสามารถในสำรวจ คาดการณ์ ควบคุมและการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ทั้งความรู้สึกด้านบวกและลบ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถรู้จักหาวิธีผ่อนคลายความกังวล เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆที่อาจก่อให้เกิดภาวะความกดดันหรือภาวะเครียดเกิดขึ้น รับรู้ถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง และภาคภูมิใจในตนเอง

2.4 ด้านสังคม หมายถึง ความสามารถในการยอมรับ และนับถือความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้และเข้าใจความต้องการของตนเองและบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถเปลี่ยนแปลงตนเองให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม

2.5 ด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง หมายถึง ความสามารถในการวางแผน กำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเองในเรื่องการเรียน การดูแลสุขภาพอนามัย และการเงิน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 โรงเรียน โดยแจกแบบวัดทักษะการดำรงชีวิตจำนวน 1,200 ชุด เมื่อตรวจสอบแบบวัดที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด พบว่า มีแบบวัดที่สมบูรณ์จำนวน 855 ชุด คิดเป็นร้อยละ 71.25

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบวัด จำนวน 855 ชุด (จำนวน 8 โรงเรียน) ไปวิเคราะห์ หาค่าระดับทักษะการดำรงชีวิต โดยใช้ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis : EFA) จำนวน 408 ชุด (จำนวน 4 โรงเรียน) และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) จำนวน 447 ชุด (จำนวน 4 โรงเรียน) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบวัดทักษะการดำรงชีวิต

1. ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เขียนนิยามศัพท์เฉพาะและองค์ประกอบของทักษะการดำรงชีวิตที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างข้อคำถาม จำนวน 40 ข้อ เป็น แบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4. นำแบบวัดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้ภาษา และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม ศัพท์ และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5. นำคะแนนที่ได้จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่าง ข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ เลือกเฉพาะข้อ คำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ไม่ต่ำกว่า 0.50 ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิได้จำนวน 38 ข้อ

6. นำแบบวัดไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจริง จำนวน 60 คน วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก รายข้อ คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 29 ข้อ มีค่าตั้งแต่ .21 ถึง .74 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .90

การวิเคราะห์องค์ประกอบ

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สสำรวจและสัมภาษณ์ความคิดเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิต โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ถามเกี่ยวกับเรื่องความหมาย องค์ประกอบ และคุณลักษณะของนักเรียนที่มีทักษะการดำรงชีวิตกับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือฝ่ายวิชาการครูแนะแนวระดับมัธยมศึกษา ครูประจำชั้นในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3

และตัวแทนนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 8 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 112 คน และนำองค์ประกอบที่ได้ไปทบทวนกับเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบของทักษะการดำรงชีวิต และสรุปเป็นองค์ประกอบของทักษะการดำรงชีวิต 5 องค์ประกอบที่สำคัญและนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เพื่อได้องค์ประกอบของทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Analysis) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน

1.1 ค่าสถิติKaiser-Meyer-Olkin ที่ใช้ เพื่อทดสอบขนาดตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ .82 มีค่าสูงกว่าระดับ .50 ถือว่าตัวอย่างมีขนาดเพียงพอ สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ

1.2 ค่าไอเกนขององค์ประกอบรวม มีค่าเท่ากับ 41.52 มีค่าอยู่ในระดับสูง (Hair et al., 2010, p.91) และมีค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของข้อคำถามทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าไอเกนขององค์ประกอบ ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของข้อคำถามการดำรงชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=408)

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	10.05	25.12	25.12	10.05	25.12	25.12	4.74	11.86	11.86
2	2.13	5.34	30.46	2.13	5.34	30.46	4.67	11.66	23.52
3	1.54	3.85	34.31	1.54	3.85	34.31	3.33	8.32	31.85
4	1.47	3.69	38.00	1.47	3.69	38.00	2.06	5.15	37.00
5	1.41	3.53	41.52	1.41	3.53	41.52	1.81	4.52	41.52

1.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของข้อคำถามการดำรงชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคสำคัญ (Principal Component Analysis: PC) โดยใช้การหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method) ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถาม ประกอบด้วย ค่าไอเกนเกิน 2.00 ขึ้นไป ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเกิน 0.30 ขึ้นไป และข้อคำถามมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบ จึงเหลือข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 29 ข้อ (สมบุรณ์ สุริยวงศ์, 2550, p.25-27) มีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.33-0.55 ได้แก่ ข้อที่ 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40 องค์ประกอบที่ 2 ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.37-0.64 ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, องค์ประกอบที่ 3 ด้านสังคม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.36-0.70 ได้แก่ ข้อที่ 25, 27, 28, 31, 32 องค์ประกอบที่ 4 ด้านการจัดการอารมณ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.48-0.60 ได้แก่ ข้อที่ 17, 18, 19, 22, 23, 24 องค์ประกอบที่ 5 ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.55-0.66 ได้แก่ข้อที่ 9, 12, 14, 16 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเชิงสำรวจของข้อคำถามการดำรงชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=408)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ					ผลการพิจารณาอยู่ในองค์ประกอบ
	1	2	3	4	5	
ข้อ 33 ข้าพเจ้ามีการวางแผนด้านการเรียน	0.44	0.32	0.33	-0.01	0.17	การจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง
ข้อ 34 ข้าพเจ้าสามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินชีวิตแต่ละวันได้	0.54	0.30	0.25	0.07	0.08	การจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง
ข้อ 35 เมื่อมีปัญหาเรื่องเรียน ข้าพเจ้าจะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเสมอ	0.55	0.14	0.14	0.01	- 0.07	การจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง
ข้อ 36 ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพของตนเอง	0.46	0.05	0.34	0.19	- 0.06	การจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง
ข้อ 37 ข้าพเจ้ากำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเองได้สอดคล้องตามความจริง	0.47	0.19	0.35	0.17	0.04	การจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ					ผลการพิจารณาอยู่ใน องค์ประกอบ
	1	2	3	4	5	
ข้อ 39 ข้าพเจ้ามีการบริหารจัดการเรื่องการเงินที่ดี	0.54	0.10	0.14	0.31	0.17	การจัดการดูแลช่วยเหลือ ตนเอง
ข้อ 40 ข้าพเจ้ามีการออมเงิน เมื่อต้องการซื้อสิ่งของที่ย อยากได้	0.33	0.10	0.31	0.23	0.09	การจัดการดูแลช่วยเหลือ ตนเอง
ข้อ 1 ข้าพเจ้ามีการพิจารณา ไตร่ตรองข้อมูลก่อน นำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	0.24	0.63	0.17	-0.03	0.07	การคิดอย่างมี วิจยรณญาณและคิด สร้างสรรค์
ข้อ 2 ข้าพเจ้าวิเคราะห์ เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละ วัน ด้วยเหตุและผล	0.19	0.64	0.14	0.00	0.22	การคิดอย่างมี วิจยรณญาณและคิด สร้างสรรค์
ข้อ3 ข้าพเจ้าอาศัยประสบการณ์ของตนเองเป็นหลัก ในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ในชีวิต	0.17	0.37	0.37	0.21	0.01	การคิดอย่างมี วิจยรณญาณและคิด สร้างสรรค์
ข้อ 4 ข้าพเจ้าประมวลข้อมูลจากประสบการณ์ของ ตนเอง เพื่อประกอบการตัดสินใจ ให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ต่าง ๆ	0.20	0.60	0.19	0.06	0.15	การคิดอย่างมี วิจยรณญาณและคิด สร้างสรรค์
ข้อ 5 ข้าพเจ้าสามารถจัดลำดับความสำคัญของเรื่อง ที่ต้องทำในแต่ละวันได้	0.29	0.53	0.10	0.15	0.03	การคิดอย่างมี วิจยรณญาณและคิด สร้างสรรค์
ข้อ 7 ข้าพเจ้ามีวิธีคิดที่หลากหลายเมื่อเผชิญกับปัญหา	0.25	0.51	0.33	0.13	- 0.03	การคิดอย่างมี วิจยรณญาณและคิด สร้างสรรค์
ข้อ 8 ข้าพเจ้าเปลี่ยนมุมมองใหม่ เมื่อเจอสถานการณ์ ที่รบกวนจิตใจ	0.14	0.44	0.40	0.04	0.04	การคิดอย่างมี วิจยรณญาณและคิด สร้างสรรค์
ข้อ 25 ข้าพเจ้าสามารถยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นที่ แตกต่างจากข้าพเจ้าได้	0.32	0.20	0.65	0.08	- 0.04	สังคม
ข้อ 27 ข้าพเจ้าเคารพ ในความแตกต่างระหว่างบุคคล	0.11	0.07	0.70	0.06	0.01	สังคม
ข้อ 28 ข้าพเจ้ารับรู้ความต้องการของตนเองในการ ดำเนินชีวิตแต่ละวัน	0.30	0.34	0.36	0.23	0.07	สังคม
ข้อ 31 ข้าพเจ้าสามารถเข้าใจความต้องการของผู้อื่นได้ อย่างรวดเร็ว	0.36	0.18	0.46	0.16	0.15	สังคม

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ					ผลการพิจารณาอยู่ใน องค์ประกอบ
	1	2	3	4	5	
ข้อ 32 ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้	0.38	0.16	0.45	0.15	- 0.05	สังคม
ข้อ 17 ข้าพเจ้าสามารถคาดการณ์ความรู้สึกของตนเองเมื่อมีสถานการณ์ต่างๆเกิดขึ้นได้	0.06	0.46	- 0.14	0.48	0.02	การจัดการอารมณ์
ข้อ 18 ข้าพเจ้าสามารถควบคุมความโกรธของตนเองในแต่ละวันได้	0.25	- 0.04	0.09	0.49	0.07	การจัดการอารมณ์
ข้อ 19 เมื่อมีเหตุการณ์ต่างๆที่ทำให้เกิดความเครียด ข้าพเจ้าจะจมอยู่กับความรู้สึกนั้นนานๆ	- 0.13	0.06	0.12	0.60	0.12	การจัดการอารมณ์
ข้อ 22 เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิด ข้าพเจ้าจะแสดงออกอย่างชัดเจน	0.05	0.05	- 0.02	0.52	0.13	การจัดการอารมณ์
ข้อ 23 ข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง	0.14	0.34	- 0.01	0.51	- 0.09	การจัดการอารมณ์
ข้อ 24 ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า	0.14	0.16	0.17	0.59	- 0.10	การจัดการอารมณ์
ข้อ 9 ข้าพเจ้าไม่กลัวตกท้ายและเริ่มพูดคุยกับผู้อื่นก่อน	- 0.16	0.11	0.15	0.16	0.54	การสร้างสัมพันธภาพและ การติดต่อสื่อสาร
ข้อ 12 ข้าพเจ้าไม่ค่อยพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลของตนเองกับคนอื่น	- 0.12	0.29	0.04	0.17	0.50	การสร้างสัมพันธภาพและ การติดต่อสื่อสาร
ข้อ 14 ข้าพเจ้าสามารถปฏิเสธคำขอร้องผู้อื่น โดยไม่ทำให้เขาเสียความรู้สึก	0.11	0.10	- 0.08	0.07	0.66	การสร้างสัมพันธภาพและ การติดต่อสื่อสาร
ข้อ 16 ข้าพเจ้าสามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้	0.08	- 0.12	0.04	-0.04	0.61	การสร้างสัมพันธภาพและ การติดต่อสื่อสาร

1.4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยปรับแก้รูปแบบสมมติฐานตามค่าดัชนีความกลมกลืน พบว่า ค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 8.36 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าสถิติ ไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2 / df) เท่ากับ 1.67 ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .02 และ ค่าดัชนี รากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณ ค่า (RMSEA) เท่ากับ .03 ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .98 ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดังตาราง 3

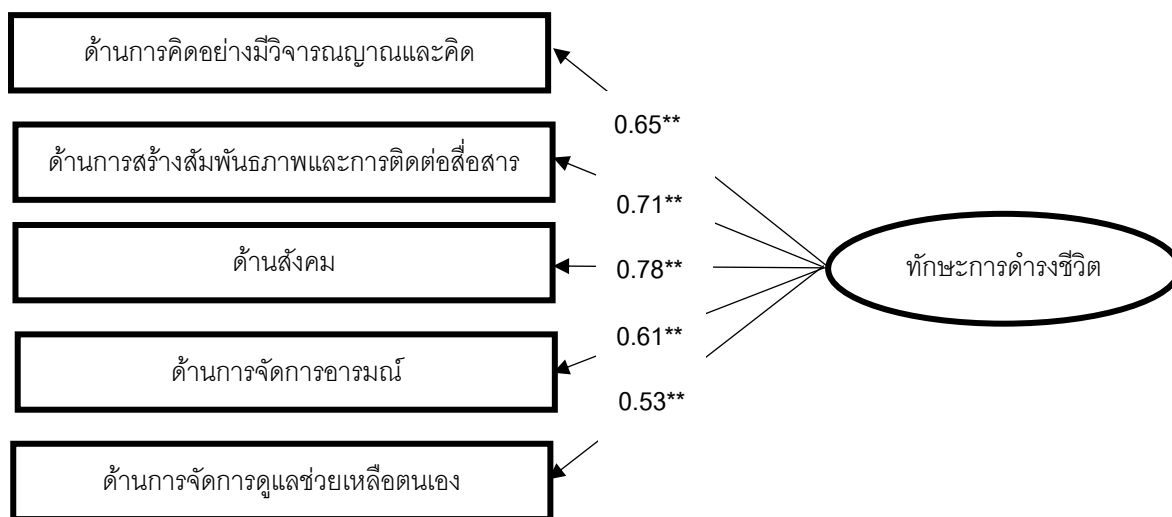
ตาราง 3 ค่าดัชนีทดสอบโปรแกรมการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ของแบบวัดทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน (n=447)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี
ค่าสถิติไคยกำลังสอง (χ^2)	8.36
องศาอิสระ(df)	5
ดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของเศษแบบมาตรฐาน (SRMR)	.02

ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	.03
ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	.98
ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (CFI)	1.00

1.5 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิต มีค่าตั้งแต่ .53 - .78 และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, น.128-169) ดังภาพ 2

ภาพ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน

$$\chi^2=8.36 \text{ df}=5 \text{ p}=.13 \text{ GFI}=0.99 \text{ AGFI}=0.98 \text{ CFI}=1.00 \text{ RMSEA}=0.03 \text{ SRMR}=0.02$$

*p<.05

1.6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะการดำรงชีวิต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (b) ตั้งแต่ .53 - .78 และมีค่าความเชื่อถือได้ของการวัด (R^2) แต่ละองค์ประกอบย่อยทั้ง 5 องค์ประกอบ ตั้งแต่ .35 - .61 (พูลพงศ์ สุขสว่าง, 2556, น.15-16) ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิต จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (n=447)

องค์ประกอบ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	ค่า ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน (SE)	ค่าสถิติ ทดสอบ (t)	สัมประสิทธิ์ พยากรณ์ (R^2)
ด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง	.65	.05	13.82*	.42
ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์	.71	.05	15.25*	.50
ด้านสังคม	.78	.05	17.31*	.61
ด้านการจัดการอารมณ์	.61	.05	12.55*	.35
ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร	.53	.05	10.61*	.28

$$\chi^2=8.36 \text{ df}=5 \text{ p}=.13 \text{ GFI}=.99 \text{ AGFI}=.98 \text{ CFI}=1.00 \text{ RMSEA}=.03 \text{ SRMR}=.02$$

*p < .05

2. การศึกษาระดับทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน คะแนนเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ 3.43 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า องค์ประกอบด้านสังคม อยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.54 ดังตาราง 5 ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=855)

องค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์	3.38	0.56	ปานกลาง
การสร้างสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร	3.38	0.60	ปานกลาง
การจัดการอารมณ์	3.34	0.63	ปานกลาง
สังคม	3.54	0.60	มาก
การจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง	3.50	0.62	ปานกลาง
โดยรวม	3.43	0.47	ปานกลาง

อภิปรายผล

การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 2 การสร้างสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร องค์ประกอบที่ 3 การจัดการอารมณ์ องค์ประกอบที่ 4 สังคม และองค์ประกอบที่ 5 การจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบวัดทักษะการดำรงชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 (เอื้ออารีย์ จานทอง, 2555, น.42) ได้สรุปองค์ประกอบทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเป็น 4 องค์ประกอบ คือด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง ด้านการเรียนรู้ ด้านสังคม และด้านการสร้างงานอาชีพ ดังนั้น องค์ประกอบของทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัย 2 ด้าน คือ ในด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือ และด้านสังคม โดยผู้วิจัยได้ค้นพบองค์ประกอบเพิ่มอีก 3 องค์ประกอบที่ไม่ซ้ำกับงานวิจัยของเอื้ออารีย์ คือ องค์ประกอบด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ ด้านการจัดการอารมณ์ และด้านการสร้างสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

ดำรงชีวิตภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว (รายได้ของผู้ปกครอง) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน) (อำนาจ หงษา, 2545, น.53-58) และมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาการดำรงชีวิตของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านความเป็นอยู่ในหอพัก ด้านเศรษฐกิจและด้านการเข้าร่วมกิจกรรม (ภาวระนา ใจประสาธ, 2534, น.91-93) ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร ด้านการจัดการอารมณ์ ด้านสังคม และด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า ค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin ที่ใช้เพื่อทดสอบขนาดตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ .82 มีค่าสูงกว่าระดับ .50 ถือว่าตัวอย่างมีขนาดเพียงพอ สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ และมีค่าไคเอนขององค์ประกอบรวมเท่ากับ 41.52 อยู่ในระดับสูง (Hair et al. , 2010 , p.91) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของข้อคำถามการดำรงชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ด้วยเทคนิคหลักสำคัญ (Principal Component Analysis: PC) โดยใช้การหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถาม ประกอบด้วย ค่าไอเกนเกิน 2.00 ขึ้นไป ค่าน้ำหนักของข้อคำถามเกิน 0.30 ขึ้นไป และข้อคำถามมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบจึงเหลือข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 29 ข้อ (สมบุญรัตน์ สุริยวงศ์, 2550, น.25-27) โดยทั้ง 5 องค์ประกอบมีค่าน้ำหนักของข้อคำถามตั้งแต่ 0.33 – 0.70

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) พบว่า แบบวัดทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน มีค่าดัชนีทดสอบประสิทธิภาพของโมเดล ได้แก่ ค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 8.36 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p) เท่ากับ .13ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าความเหมาะสมพอดีขั้นต่ำ (The minimum value of the fir function) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative chis quare) มีค่าเท่ากับ 1.67 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2.0 แสดงว่า โมเดลโครงสร้างมีลักษณะสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับเป็นที่น่าพอใจและเมื่อพิจารณา ค่าดัชนีวัดความเหมาะสมพอดีอื่น ๆ ก็ให้ผล สอดคล้องกัน คือค่าดัชนีความเหมาะสมพอดี (GFI) มีค่าเท่ากับ .99 ดัชนีวัดระดับความเหมาะสม พอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .98 ดัชนี ความเหมาะสมพอดีเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่า โมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์รวมถึงการพิจารณาค่าดัชนี รากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (SRMR) และดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) พบว่า ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (SRMR) มีค่าเท่ากับ .02 และดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อน ในการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ .03 ซึ่งมีค่าต่ำมาก ไกล่คู่ศูนย์ จากดัชนีดังกล่าว แสดงว่า โมเดลการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะการดำรงชีวิตประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการ

ติดต่อสื่อสาร ด้านการจัดการอารมณ์ ด้านสังคม และ ด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง จากผลการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยันที่แสดงดังกล่าวข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะการ ดำรงชีวิตของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสม พอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถนำไปใช้ในการวัด ทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียนได้อย่างมีความเที่ยงตรง จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าทักษะการ ดำรงชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์ ด้านการสร้างสัมพันธภาพและการ ติดต่อสื่อสาร ด้านการจัดการอารมณ์ ด้านสังคม และ ด้านการจัดการดูแลช่วยเหลือตนเอง โดยมีองค์ประกอบ ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

งานวิจัยนี้ได้ค้นพบ 5 องค์ประกอบของทักษะ การดำรงชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นใน กรุงเทพมหานคร และแบบวัดทักษะการดำรงชีวิต สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการวัดทักษะการดำรงชีวิต ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานครได้ เนื่องจากมีความเที่ยงตรงในระดับสูง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นกับกลุ่มประชากรภาคอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตกและภาคใต้

2. ควรศึกษาค่าเกณฑ์ปกติ (Norm) ในกลุ่ม ประชากรภาคอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตกและภาคใต้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.จำกัด.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 128-169.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>
- พลพงศ์ สุขสว่าง. (2556). *โมเดลสมการโครงสร้าง*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช. 15-16.
- ภาวนา ใจประสาธ. (2534). *การศึกษาการดำรงชีวิตของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. (ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สมบุญ สุริยวงศ์. (2550). *การวิเคราะห์องค์ประกอบ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 25-27.
- สุชา จันทรเฒ. (2540). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. 135.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. (2554). *From* http://plan.sesao1.go.th/school_size.Php. และ http://www.bopp-obec.info/home/?page_id=2113
- องค์การแพลน อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) และมูลนิธิ ไรท์ ทู เพลย์ ประเทศไทย. (2560). *คู่มือทักษะชีวิต*. <http://lifefskills.obec.go.th/wp-content/uploads/2017/01/rtp-lifefskill-final.pdf>
- องค์การยูนิเซฟ (UNICEF) ประเทศไทย. (2558). *การวิเคราะห์สถานการณ์การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในประเทศไทย*. <https://uni.cf/2VUyloB>
- อำนาจ หงษา. (2545). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาตรีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. (ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- เอื้ออารีย์ จานทอง. (2555). *การพัฒนาแบบวัดทักษะการดำรงชีวิตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. (ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- Hair et al. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective*. 7th ed. UpperSaddle, River,Nj: Pearson.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.